Η Δύσκολη εποχή της δωρεάς

Πηγή: ΝΕΟΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΠΑΤΡΩΝ
Σελ.: 28-29
Ημερομηνία έκδοσης: 10-06-2022
Αρθρογράφος:
Επιφάνεια: 2028.07 cm²
Κυκλοφορία: 0
Θέματα: ΒΙΒΛΙΑ, ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ

ΣΤΕΛΙΟΣ ΜΑΪΝΑΣ

Η Δύσκολη εποχή της δωρεάς

Συζητώντας με αφορμή το νέο του μυθιστόρημα «Να θυμηθώ να παραγγείλω»

Συνέντευξη στον:
Μιχάλη Παπαγεωργίου

Ο Στέλιος Μάινας δε χρειάζεται ιδιαίτερες συστάσεις. Λάθος. Ο Στέλιος Μάινας εκτός από την σφραγίδα ενός από τους κορυφαίους ηθοποιούς της γενιάς του έχει και το ταλέντο της γραφής στη φαρέτρα του με τα βέλη, αιχμηρά σαν τη μύτη του μολυβιού. Τον «ανακάλυψα» με τα χρονογραφήματά του σε περιοδικά και ιστότοπους και τις καίριες, ευθύβολες απόψεις του σε θέματα επικαιρότητας αλλά και προσωπικές ιστορίες με τη στόφα μιας απολαυστικής διήγησης. Το 2010 εκδόθηκε η συλλογή διηγημάτων του Τα φαινόμενα απατούν, από τις εκδόσεις Καστανιώτη. Δώδεκα χρόνια μετά επιστρέφει με το πρώτο του μυθιστόρημα που κυκλοφορεί από τις εκδόσεις «Μεταίχμιο». Η πρωίδα του βιβλίου Άννα Μυλωνά πάντα έβαζε προτεραιότητες στη ζωή της. Από μικρή. Από την πρώτη της επέμβαση, καταμεσής ενός χορταριασμένου οικοπέδου της παιδικής της ηλικίας, κρατώντας ένα σακουλάκι, επιτάχυνε τη διαδικασία της φύσης, γλιτώνοντας το μικρό γατάκι που υπέφερε από αυτό που η ίδια δεν άντεχε, τον πόνο... Κι έτσι, μεγαλώνοντας αποφάσισε να γίνει γιατρός αναισθησιολόγος. Η διαχείριση του πόνου όμως την οδηγεί να ξεπεράσει τα όρια της ιατρικής ηθικής, θέτοντας το δίλημμα «ευεργέτης ή φονιάς;» Πολύ σύντομα ακολουθούν η αποκάλυψη, η νέμεσις και η τιμωρία, και το κελί της φυλακής, απ' όπου η πρωίδα αφηγείται την ιστορία της ζωής της.

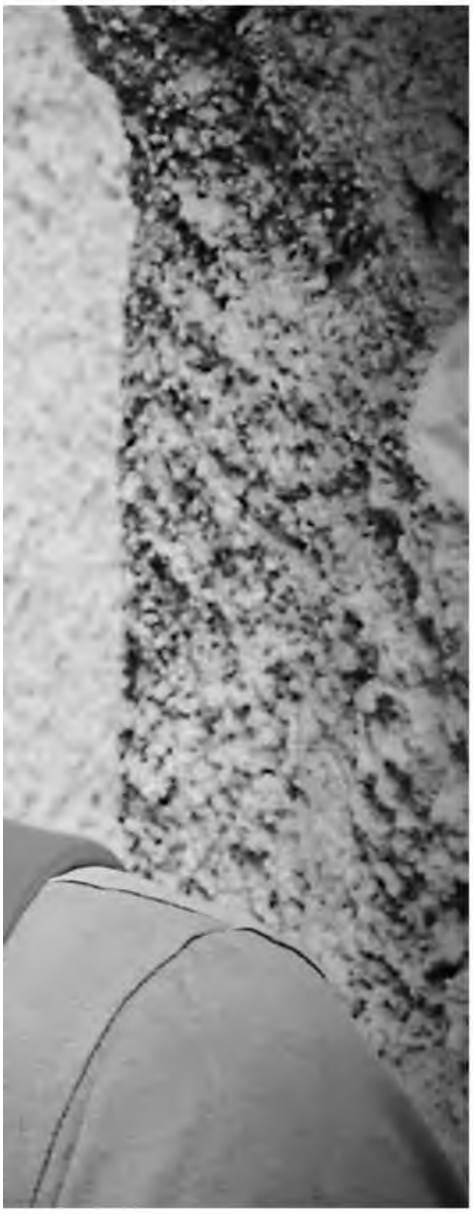
Μια ιστορία με κινηματογραφική αφήγηση αλλά και αναγκαία cut για στοχασμό. Το ζήτημα της ευθανασίας, η ζωή στις φυλακές, αποφάσεις και κόστη στο

Πηγή: ΝΕΟΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΠΑΤΡΩΝ **Σελ.:** 28-29 **Ημερομηνία έκδοσης:** 10-06-2022

ζύγι, αποδοχή πράξεων, δεσμοί που κτίζουν έναν αξιομνημόνευτο χαρακτήρα. Μίλησα με τον συγγραφέα για μισογεμάτα –μισοάδεια ποτήρια, ζητήματα που πρέπει να «πέσουν στο τραπέζι» και τρόπους για να ξορκίζεις το αναπόφευκτο.

Αναγκαστικά και φοβούμενος την απάντηση που –λογικά– θα έχετε βαρεθεί να δίνετε, ποια ήταν η γενεσιουργός λάμψη της έμπνευσης για την ιστορία του βιβλίου;
Αφορμή για τη συγγραφή του βιβλίου σαφώς υπήρξε. Και δεν ήταν άλλη από ένα πραγματικό γεγονός, που συνέβη πριν από πολλά χρόνια, όταν ένας φίλος μου από μια χώρα, όπου η ενεργητική ευθανασία, ήταν από τότε νομιμοποιημένη, μου τηλεφώνησε και μου ανακοίνωσε πως υπέγραψε συμβόλαιο ευθανασίας με εκτελεστή τη γυναίκα του, γιατί είχε μόλις διαγνωστεί με ένα σοβαρότατο, μη αναστρέψιμο, καρκίνο. Να συμπληρώσω μόνο πως ο φίλος αυτός, αντίθετα με τις προβλέψεις, ζει.
Φυσικά δεν θα έλεγα πως ήταν ο κύριος λόγος για τον οποίο ξεκίνησα να γράφω αυτό το βιβλίο. Ο πραγματικός λόγος ήταν γιατί ήθελα να διερευνήσω, και κατά συνέπεια να ξορκίσω, αυτό το μεγάλο κυρίαρχο γεγονός που είναι αναπόφευκτο για όλους μας.

> **Οι βεβαιότητές μας, των προηγούμενων καιρών, αποτελούν παρελθόν. Όταν φτάσαμε στο σημείο στην ευρύτερη γειτονιά μας να βλέπουμε τον πόλεμο, τότε όλα μπορεί να συμβούν.**

Τον θάνατο. Έχω την ελπίδα ότι δεν είναι πεισιθάνατο ανάγνωσμα, αλλά μια ελπίδα και αγάπη για τη ζωή, παρ' όλο το φαινομενικά απαισιόδοξο θέμα του.

Τα συγγραφικά τράβελινγκ «παρόν-παρελθόν» συγκροτούν το προφίλ της ηρωίδας του βιβλίου, της Άννας. Έχω όμως την εντύπωση, και διαψεύστε με αν κάνω λάθος, πως κρατάτε κρυφές και άλλες πτυχές του χαρακτήρα της σαν να θέλετε να την «προστατέψετε» κάπως από την αναγνωστική μας αδιακρισία. Ισχύει κάτι τέτοιο;
Δεν ήταν στις προθέσεις μου να αφήσω κενά και σκοτεινά σημεία στον χαρακτήρα της ηρωίδας μου, αλλά αντίθετα προσπάθησα να δημιουργήσω ένα καθαρό, ανθρώπινο και σύγχρονο πρόσωπο που βασανίζεται από τα ερωτήματα και τα διλήμματα της εποχής του. Πολύ πιθανό να απέτυχα.

Σίγουρα το θέμα της ευθανασίας είναι ένα από τα μεγάλα αναμμένα αλάρμ του μυθιστορήματος. Το «έχω τη ζωή σου στα χέρια μου» είναι βαρύ σαν πέτρα. Στην Κολομβία πρόσφατα το Συνταγματικό Δικαστήριο ενέκρινε την ιατρικά υποβοηθούμενη αυτοκτονία. Τελικά, πόσο «Κολομβία είμαστε»; Αφήνω το ερώτημα να αιωρείται και για ειδική και για γενικότερη απάντηση.
Η αλήθεια είναι ότι έχω κάνει μακρά έρευνα για την υπόθεση της ευθανασίας, ειδικά στην Ευρώπη, την τελευταία εικοσαετία. Και είναι γεγονός πως μόνο τέσσερις ευρωπαϊκές χώρες έχουν καθιερώσει την πρακτική αυτή στα ιατρικά τους συστήματα. Και μόνο αυτό φανερώνει τη δυσκολία της υπόθεσης και τον διλημματικό της χαρακτήρα που κι εγώ προσπάθησα να βάλω στη διαδρομή της αφήγησης. Με κυρίαρχο το ερώτημα που έμεινε μετέωρο «ευεργέτης ή φονιάς;». Το κοινωνικό, ηθικό, θρησκευτικό υπόβαθρο ενός τέτοιου θέματος είναι δύσκολα διαχειρίσιμο από τις κοινωνίες μας, γι' αυτό έχει ανάγκη και ώριμης αντιμετώπισης, που θα προέλθει χωρίς βιασύνη και έπειτα από έρευνα και συνεργασία πολλών κοινωνικών και επαγγελματικών ομάδων.

Κάτι που μου έκανε θετική εντύπωση είναι η περιγραφή της ζωής στις γυναικείες φυλακές. Προτιμήσατε να αποδιώξετε τα κλισέ περί «κολαστηρίων» αλλά ούτε και να ωραιοποιήσετε την όλη κατάσταση. Μάλλον η ρουτίνα φαίνεται να είναι το μεγάλο άχθος, η τιμωρία. Κάνατε κάποια έρευνα; Μιλήσατε με κρατούμενες;
Έχω κάνει την έρευνά μου, κυρίως μέσω διαδικτύου, από τη σελίδα του Υπουργείου Δικαιοσύνης, από τα σάιτ των οργανώσεων που βοηθούν αποφυλακισμένους, αλλά οι βασικές πηγές είναι η φαντασία και ο κινηματογράφος. Έχουμε δει στο παρελθόν τόσες γνωστές ταινίες που διαδραματίζονται σε φυλακές, ώστε είναι κοινός τόπος η ζωή των έγκλειστων.
Θα προσθέσω μόνο το γεγονός πως ο συγγραφέας του βιβλίου «Το πράσινο μίλι» Στίβεν Κινγκ σε συνέντευξή του είχε δηλώσει ευθαρσώς: «ό,τι έγραψα είναι προϊόν φαντασίας, δεν έχω επισκεφθεί ποτέ τις φυλακές».

Το συγγραφικό σας αποτύπωμα, τα χρονογραφήματά σας δείχνουν έναν άνθρωπο που απολαμβάνει το γράψιμο. Ή διαβάζω κάτι λάθος ή δεν γράφετε όσο συχνά θα θέλαμε /τε. Γιατί;
Πρώτον, όταν ασκείς ένα τόσο απαιτητικό επάγγελμα όπως του ηθοποιού, που απαιτεί αφιέρωση και χρόνο, δυστυχώς δεν σου αφήνει περιθώρια καθαρής σκέψης για να αφιερωθείς στη συγγραφή. Αυτός είναι και ο λόγος που μεσολάβησαν 12 χρόνια από την έκδοση των διηγημάτων μου. Ομολογώ όμως ότι η συγγραφή για μένα είναι διέξοδος και δωρεά, και νιώθω πολύ τυχερός που μπορώ να επικοινωνώ με το αναγνωστικό κοινό σε ένα τελείως διαφορετικό περιβάλλον από εκείνο του θεάτρου. Ο ηθοποιός είναι ερμηνευτής του διανοητικού αποτελέσματος κάποιου άλλου, δηλαδή του συγγραφέα. Με την ιδιότητά μου αυτή πιστεύω πως καλύπτω αυτό το κενό, το κενό δηλαδή του δημιουργού.

Πώς νιώθετε αυτή την εποχή, κύριε Μάινα; Δεν σας κρύβω, μιας που είμαστε σε φάση quid pro quo, πως ο βίος μας τελευταία αισθάνομαι ότι είναι ένα κουτί της Πανδώρας με βαθύ πάτο.
Μετά τα χρόνια αυτής της φοβερής οικονομικής ύφεσης που βιώσαμε όλοι, περάσαμε δυόμισι χρόνια με τον τρόμο του κορονοϊού. Εννοείται πως ψυχολογικά είμαι και εγώ επηρεασμένος βαθύτατα από τα τεκταινόμενα. Και με κόπο προσπαθώ να φανώ αισιόδοξος. Ένα είναι το σίγουρο. Ότι οι βεβαιότητές μας, των προηγούμενων καιρών, αποτελούν παρελθόν. Όταν φτάσαμε στο σημείο στην ευρύτερη γειτονιά μας να βλέπουμε τον πόλεμο, τότε όλα μπορεί να συμβούν.

Κάτι για το «τέλος». Έχετε επιλέξει ταφή ή αποτέφρωση;
Δεν έχω αποφασίσει ακόμη προσπαθώντας να δώσω περιθώριο, που σημαίνει πως αποφεύγω να δω το πρακτικό του τέλους. Ομολογώ όμως πως πολλές φορές το σκέφτομαι τι θα ήταν καλύτερα. Για μένα ειλικρινά δεν ξέρω. Ακόμη.

Η παρουσίαση του νέου βιβλίου του Στέλιου Μάινα «ΝΑ ΘΥΜΗΘΩ ΝΑ ΠΑΡΑΓΓΕΙΛΩ» στη Πάτρα, θα γίνει την Τετάρτη 22 Ιουνίου 2022, στις 8:30 μ.μ. στην Biblioteca – Due piani, στην Πάτρα (Αγ. Νικολάου 47). Για το βιβλίο θα μιλήσουν οι συγγραφείς Αντιγόνη Βουτσινά και Βασίλης Λαδάς.
Αποσπάσματα διαβάζει η ηθοποιός Κάτια Σπερελάκη.

